

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe o lună . 2 .

Nrui de Duminică
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrui de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA :
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

La sfârșitul crizei.

Ca o dramă cu o expunere prea lungă și cu un desnodământ pripit, neașteptat, a mers criza internațională care a zguduit toată Europa. O lungă epocă de pace relativă făcuse ca multă lume să nu mai aibă interesul și înțelegerea necesară pentru chestiile politice internaționale. Pacea europeană ajunsese pentru mulțime un lucru firesc care se înțelege dela sine și un războiu aproape cu neputință. Politica internațională cu problemele ei mari, cu reprezentanții ei, figurile diplomaților veșnic pline de o gravitate misterioasă și de rezervă ceremonioasă, era un subiect recunoscător pe care mai ales autorii francezi de comedii și de opere îl exploatau cu mult spirit și satiră.

Marea criză internațională ne învață însă din nou să privim chestiunile acestea altfel. Ea ne învață din nou că chestiunile politice interne și ale politice externe a fiecărui stat au aproape totdeauna o legătură strânsă între ele și că una înrăurește totdeauna în mod însemnat pe cealaltă și viceversa. O examinare a crizei internaționale actuale ne va adevăra din nou aceasta.

Una din cauzele primordiale ale crizei a fost rivalitatea dintre Anglia și Germania, rivalitate răsărită din cauze politice și economice interne ale fiecărei țări. Avântul economic uriaș al Germaniei, industrializarea țării, înlezniță prin o creștere uriașă a populației, au silit industria germană de a-și căuta debușuri externe pentru plasarea pro-

duselor sale industriale. O ciocnire cu Anglia care stăpânea în primul rând piața mondială, a fost deci inevitabilă. Prin desfășurarea unor calități noi de practicitate, stăruință, mlădiere și energie nebănuită la poporul visătorilor și filozofilor de odinioară, Germania a izbutit să bată și să înlătore comerțul și produsele engleze și franceze în multe părți ale pieții mondiale. Piața din Balcan mai ales, dar și cea din China și din republicele latine ale Americii de sud e stăpânită azi în parte sau cu totul de comerțul german.

Industria engleză înlăturată, o mare criză lăuntrică se născu în Anglia, chestiunea muncitorilor fără lucru, acelor aproape un milion de *sans-travail* reprezentând o populație de 4—5 milioane de suflete fără câștig, trăind în cea mai mare mizerie, alături de cea mai bogată și mai număroasă clasă de capitaliști și rentieri din toată lumea, constituie o primejdie continuă, un element de neîncetată neliniște și grijă pentru politica Angliei.

Aceasta-i cauza adevărată și adâncă a rivalității dintre Anglia și Germania, față de care vrășmășia franco-germană pentru Alsația și Lorena, având un caracter mai mult sentimental-istoric decât practic-economic, cu scurgerea timpului își pierde tot mai mult intensitatea. Franța prin populația ei staționară ținută locului în expansiunea ei economică s'a înlăturat singură din concurența economică internațională și e nevoită a se mulțami cu câte o cucerire mai redusă cum e stăpânirea economică a Ma-

rocului, un teritor forte mărgenit față de vastul imperiu al pieții mondiale.

Al doilea focar al crizei internaționale este în Rusia. Aici stăpânesc doi factori, de o parte năzuința de expansiune către Balcani, imboldul ce mână politica rusească spre vechia țintă a doririlor ei de 150 de ani, Tarigradul și strâmtoarea Bosporului pe cari dorește să le stăpânească, devenit idealul tradițional al politicii rusești, de altă parte însă criza internă a marelui imperiu, boala îndelungată și dureroasă de care pătimește de zeci de ani de zile. Aici este alt punct fundamental al politicii internaționale.

Nu este o pură întâmplare că baronul de Aehrenthal a fost până la căderea înaintașului săi, a dlui Goluchowski, ambasadorul austriac pe lângă curtea din Petersburg.

În timpul șederii sale d. Aehrenthal nu va fi dat numai prânzuri diplomatice ci va fi urmărit și criza internă a țării. El a fost acolo în aceea zi istorică de 22 Ianuarie a anului 1905 când mulțimea de mii de oameni în frunte cu preotul Gapon ducând icoane, plecând în cântece religioase în lungă procesiune către palatul țarului cerând cu umilintă constituție. Va fi auzit din palatul ambasadei salvele de focuri și vaietele mulțimii care a plătit cu viața a trei mii de oameni îndrăzneala de a cere drepturi pentru popor. Va fi văzut ruinele rușinoase ale armatei din Mancuria întorcându-se bătută și demoralizată și a azistat la nesfârșitul șir de atentate, omoruri, execuții și pogromuri

FOIȚA ZIARULUI TRIBUNA.

Din literatura italiană.

Berto Barbarani.

Nemuțumiții.

I.

O pribeagă.

Toamna pribeaga de mai multe luni. Văzuse primăvara adormită sub florile de piersic și aruncase o privire de dispreț verei, care murea pe malul mării.

Pribeagind, ajunsese într-o țară minunată în care ciorchini mari de struguri, făgăduiau mult vin, și văzu o mulțime de persoane cari alergau spre ea, veseli, gălăgioși, în care trase de boi și împodobiiți cu ghirlande de iederă și de dălii. Iși zise atunci, că ajunsese în țara dorită.

Capul său cu păr creț și-l puse binișor pe o colină, își întinse cu băgare de seamă corpul peste vîi pe când o fanfară veselă de ciripituri de ciocării se ridică spre nori, cântând un imn în onoarea Toamnei.

Atunci boabele de struguri începură să se umfle, castanele sparseră coaja verde ghimpoasă în care stau închise, și cele dintâi crisanteme și tuberoase începură să-și reverse parfumul lor puternic. Arborii își pleacă capetele. Căzu o frunză moartă și un copăcel care crescuse ceva mai mare, zise :

— Ah! uită un păr alb!

Pribeaga fu apucată de un somn greu. Nici cântecele fetelor, nici chiuiturile dela culesul viilor nu-o deșteptară: veni și ceața peste ia, și-i muie tot corpul.

Peste câmpia despuiată, treceau nori de ceață de părea că toată câmpia se odihnește fumând din pipă, după munca obositoare.

Pribeaga visă lucruri triste: visă că frunzele uscate plâng iar arborii se vaită, visă munți înalbiți și râuri înghețate. Visă case încălzite de focul din sobă, și iubiri ascunse, născute și crescute în umbra pădurilor.

O frunză, un copac, un râu, doi îndrăgostiți se sfătuiră și se hotărâră să se ducă la coliba lernei s'o întrebe pentru-ce ei trebuie să sufere.

II.

Frunza uscată.

Când toți ajunseră la colibă, le ieși înainte Crivățul, portarul care păzește pragul înghețat.

Frunza uscată, ca cea mai neastâmpărată întră cea dintâi.

Iarna, în chip de unchiaș cu barba albă, se gândea în acel moment la o bucată de muzică ce voia să compuie pentru noaptea de Crăciun.

La vederea lernei, frunza, fricoasă ca și tovarșele sale, începu să tremure așa cum știu să tremure frunzele, și suspină:

— Sunt o biată frunză uscată și reprezint frunzile ce cad. Pentruce ne-ai smuls dupe arbori? Pădurea mea este o jale! Subt cismele

pădurarilor frunzele moarte trosnesc ca oase de copii morți, iar vântul le înăbușe cu pământ și ploaia le acopere de noroi. Pentru ce ne-ai smuls dupe arbori.

Bătrânul strigă:

— Pentruce se vaietă frunzele? Nu au profitat ele de trei anotimpuri, cele mai frumoase? Nu s'au urcat ele pe copaci, încet, încet, uitându-se la frumusețele naturii? Pasările le-au ciugulit, iar roua nu s'a uscat pe ele? Pentruce se vaită frunzele? Au ascultat cântecele țaranilor și muzica pădurilor. Din locul lor, au văzut coșind iarba, secerând grâul, tăind copacii? Subt ochii lor s'a copt porumbul, castanele și nucile au fost scuturate, strugurii călcați... Numai ele au trăit pe când celelalte mureau. Ce vor acum?

— Dar... intrerupe frunza uscată.

— Nu trebuia să se lase prea mult să le sărute soarele. Chiparosul și laurul cresc la umbră.

— Dar...

— Nu trebuia să se îmbete de ceață. Frunzele din sere nu fac așa.

— Dar nouă ne place libertatea.

— Este dulce să mori pentru libertate. Lăsați-vă să vă acoper cu barba mea albă, putreziți subt ea, și veți fi ca călugărițele în schituri. Călugărițele au un loc de aur sus în cer, voi în loc de verdeață pe pământ, care se reînnoiește în fiecare primăvară.

— Așa dar o să reînviem?

— Negreșit. Corpul vostru va da viață altor frunze. Voi ve-ți retrăi în ele.

Frunza uscată zise vântului:

cari de 5 ani încoace bântuiesc Rusia și constituiesc toate la un loc revoluția rusească.

Baronul de Aehrenthal a văzut toate acestea aproape *de visu* și a înțeles că Rusia cu toate proporțiile ei uriașe cea mai putredă, cea mai scorbosă și cea mai neputincioasă din toate statele Europei.

A înțeles toate acestea și și-a răzimat în mare parte politica sa pe factorul acesta: neputința politică și militară a Rusiei.

Acești doi factori principali au fost dați la începutul crizei europene care acum se sfârșește. Căci trebuie să spunem, nu a fost vorba atât de o criză balcanică, sau austro-sârbească, ci a fost o criză generală europeană. Rivalitatea dintre Anglia și Germania, cu neînălăturabilele ei cauze economice, a produs gruparea actuală a puterilor. Spre a slăbi și izola Germania, Anglia a creat înțelegerea intimă, aceea *entente* dintre Franța, Anglia și Rusia care e menită să fie opusă întregii alianțe, ba politica dlui Grey și mai ales a regelui Eduard, care s'a destăinuit un diplomat foarte abil și rafinat, a izbutit să clatine și credința Italiei către triplice, încât, acum un an, pe o clipă, Germania părea aproape izolată și politica Angliei părea că serbează un triumf.

Tot mâna Angliei a fost și acum în joc. La începutul crizei Rusia a fost plecată de a recunoaște anexiunea Bosniei pe care o încuviințase încă dinainte printr'un tratat secret din anul 1886, dacă nu ne înșelăm asupra acestei date. Schimbarea bruscă în atitudinea Rusiei datează dela întâlnirea dlui Iswolski cu d. Grey.

Gândul lor a fost de a pune Austro-Ungaria într'o situațiune cât mai dificilă, de a slăbi și de a reduce însemnătatea și puterea întregii alianțe pentru a răpune mai ușor Germania în cazul unui conflict înarmat. Serbia a fost numai figurantul acestui joc diplomatic. După 6 luni de crize însă

planul dlor Grey și Iswolski nu a izbutit. Solidaritatea energetică dintre Austro-Ungaria și Germania a biruit. Rusia cea bântuită de revoluție, cu armata și finanțele ei dezorganizate nu se putea angaja într'un războiu cu armata germană și austro-ungară și a trebuit să se retragă.

Urmarea este căderea prestigiului Rusiei în țările care au avut totdeauna înaintea slavilor gloriola de liberatoare a popoarelor slave din Balcan. Tripla alianță serbească, cel puțin pentru o clipă, un triumf și Anglia trebuie să-și amâie planurile ei pentru izolarea și slăbirea Germaniei.

Cât pentru noi românii, articolele noastre precedente au arătat atitudinea noastră. Nu avem putere de a ne rosti nici indirect măcar cuvântul în aceste conflicte. Interesul nostru este și acum existența monarhiei care oricum e un rău mai mic decât stăpânirea căzăcească, dar totuși un rău care tinde a crește tot mai mult prin asuprirea crescândă a naționalității noastre.

O învățătură se desprinde însă din conflictul acesta și pentru noi. Spre a căpăta o parte cât de mică de înfriunță în politica externă a monarhiei va trebui să căutăm a deveni și noi prin organizare, prin muncă economică și culturală, prin o atitudine de demnitate și energie crescândă în tactica noastră politică, un factor în politica ei internă și în conducerea destinului externe ale împărăției.

Delegații austro-ungari în București. D. Ion Brătianu, președintele consiliului de miniștri a oferit ieri un prânz în onoarea membrilor delegații de Austro-Ungaria pentru încheierea convenției comerciale.

Prânzul a fost servit în sala de marmură a hotelului Boulevard.

Printre invitați se aflau: A. S. principele de Schönburg Gartenstein, ministrul Austro-Ungariei în Capitală, d-nii Em. Costinescu, Anton

Carp, Duiliu Zamfirescu, I. de Mihalovici, șef al delegației austro-ungare, toți ceilalți membri ai delegațiunii, d-nii Em. Porumbaru, Burghela, G. G. Assan, Const Brătianu, Furtună și Morandini, delegați români, d-nii conte L. Szapary, consilier la legațiunea austro-ungară, căpitanul de Ledenice, atașat militar, de Wodeaner de Maglod, consul general, de Durhard Belavary și baronul de Gagen, atașat la legăție, N. Belavan Paps, vice-consul, d-nii Tresnea-Greceanu, C. Diamandy, N. Filodor, Mincu, Pitișteanu, Vasiliu și Simionescu.

D. Brătianu a toastat pentru M. S. Impăratul Frantz-Iosef, iar principele de Schönburg pentru familia regală română.

Prânzul s'a terminat la orele 2 d. a., când membrii au plecat la Cameră, unde au asistat la ședință.

Conflictul Austro-sârb și românii din Ungaria. »Viitorul« din București primește dela corespondentul său particular din Brașov următoarele:

Un mare diplomat englez, care actualmente întreprinde o călătorie în Orient, a declarat că în drumul său dela Budapesta și până aci a avut ocaziunea să discute cu mulți deputați români, cari tocmai se întorceau dela ședințele Camerei ungare, chestia conflictului austro-sârb.

«Pe noi românii din țările coroanei Sf. Ștefan, au declarat deputații români, ne bucură foarte mult împrejurarea că conflictul cu Serbia a intrat într'o fază împăciuitoare»

În caz cînd ar fi izbucnit un război cei dintii cari trebuiau să între în foc erau soldații din regimentele românești.

Căci aproape toate regimentele trimise pînă acum la granița Serbiei sunt compuse numai din români.

Și pentru singele nostru ce s'ar fi vărsat cu această ocazie, ca și în trecut, n'am fi avut altă răsplătă decît aceleași persecuțiuni.

S'a vărsat destul sînge românesc pentru asupritorii noștri. Și ne doare gîndul că conflictul s'ar putea agrava din nou».

Acelaș diplomat a declarat că se va interesa mai de aproape de soarta românilor din Ungaria, pentru care în urma informațiilor primite, are o deosebită simpatie.

Criza internă. Risipindu-se umbrele războiului, iese iarăși la lumină criza internă. Chestiunile ce au frământat viața politică înainte de agravarea

— Te rog, du-mă sub arboreii miei, și aruncă pe mine o mână de pământ. Mor mulțumită.

*

Copacul zise rîului:

— Du-mă pînă la colibă. Tu ești trăsura mea. Rîul luă copacul și-l duse pînă în pragul colibei.

III.

Copacul.

Toc! Toc!

— Cine bate?

— Un copac bătrîn.

— Ce obicei este acesta, ca copacii să bată la ușă?

— Pentrucă ușile sunt făcute din copaci bătrîni.

— Pleacă d'aici.

— Nu plec! Imi înfig rădăcinile aici și voi sta pînă ce o să mă primești.

— Dacă este așa...

— Ne-ai furat toate frunzele și pierzând verdele am pierdut orice speranță. Cerul s'a făcut de plumb iar noi ne-am făcut urîți. Tristețea pune stăpânire pe oameni, cari își petrec urcându-se pe noi. Unii rămân spânzurați de ramurile noastre...

— Brr!... Urît lucru.

— Brațele noastre strimbe împloră misericordia. Pasările fug, cântecele nu le mai auzim. Pădurarul își infige securea în corpul nostru, ca și cum ar căuta o comoară ascunsă în noi.

— Hm! Atâtea furnici câte aveți în scorburile voastre, poate că s'o găsi ceva.

— Ah! furnicile sunt o mare belea pentru noi. Din pricina lor și a iederei (care se zice că se agață de noi din prietenie) murim... Toamna este gata să plece; ce facem?

— Dormiți! Culcați-vă, copaci bătrîni, despuiați de haina voastră verde, căci norii cenușii ce umplu cerul vă va aduce albe cămăși de noapte. Adormiți în pace, copacilor, iar dacă viscolul vă scutură și vă rupe ramurile, și dacă corbi negrii se pun pe crăcile voastre, acestea să fie visele voastre urite. Dar dacă sub razele înghețate ale lunii de Ianuarie, pe câmpii albi de zăpadă scânteie în noapte ferestrele caselor și ale bisericilor, dacă în odăi și în bucătării trosnesc trunchiurile voastre în sobe, așteptând noaptea de Crăciun, acestea să fie visele voastre frumoase.

Copacul zise:

— Frunza uscată mi-a vorbit de o înviere...

— Ce frumoasă o să fie!... Când s'or topi zăpezile, toată ființa voastră o să se umplă de bucurie. Vor veni frunzele noi, vă veți bucura.

— Dragă prietene, mi-a adus mare mîngăiere. Voi povesti tovarășilor mei de lemn cecece mi-ai spus, și voi pleca îndată ce trăsura mea va fi liberă.

— Care trăsura?

Copacul, prefăcându-se că n'a auzit, strigă rîului:

— Este rîndul tău! Vino!

Rîul inundă coliba.

— Ah, arbore bătrîn, așa-mi răsplătești prietenia?

— Prietenul, acesta este trăsura mea!

IV.

Lacrimile rîului.

D'abia intrat în colibă, rîul izbucni în plîns.

— Pentruce plîngi?

— Sfîntă fecioară! Pentrucă mi-e frig!

— Cum se poate să-ți fie frig, cînd alergi mereu.

— Ce-are face! Și tu stai mereu lângă foc și totuși te temi iarna.

— Spune repede, ce vrei?

— Starea mea este de plîns. Tu ai înghețat inima izvoarelor cari îmi dau apa și acum de-abia pot să-mi fac loc printre pietre, ca să pot ajunge la mare. Și drumul meu nu este vesel, căci malurile mele înghețate plîng și frunzele moarte cade. Oamenii se uită triști după poduri în apele mele.

— Tu, dragul meu rîu, ești mai trist decît ceilalți și nu pot să-ți ajut nimic. Tu ești un nemulțumit prea nemulțumit și dacă-mi dai voie, și dacă apa ta este curată, eu îmi spăl mâinile. Vor veni timpuri bune și pentru tine, și cînd zăpezile s'or topi o să te fac așa de mare ca să poți să îneci atîta lume cîtă și-o plăcea.

— Îți bați joc de mine, zise rîul supărat, nu ști cât suntem de puternici, noi rîurile?

Și începu să se învâртеască împrejurul mesei.

— Ticălosule! Strigă stăpînul colibei, vrei să-mi dărați cocioaba? Te învăț eu minte.

Luă o căldare, turnă în ea apa și crivățul, portarul care îngheață tot în jurul colibei, suflă odată peste apă, făcându-o un sloi de gheață.

Boalele secrete!

scurgeră, arderea, atât la bărbați cît și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul „Gonotoi”. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comenzile de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela **Farmacia Salvator** în Buda nr. 1 (Slavonia). — — —

este același ca acela combătut de d. ministru, sub vechea direcție.

S'a scos din repertoriu »Jozetta« dar s'a pus alte piese, tot în același gen, »Boubouroche« și »Amorul vegheză«. S'a făcut o învoială cu editorul Sococ, căruia i-se dau spre publicare piesele traduse.

Judecând după criteriul d-voastră, orice piesă este imorală. În »Heidelbergul de altă dată« se dau exemple bune studenților? Cu toate acestea piesa e morală, căci moralitatea piesei iese tocmai din conflictele arătate în subiect. În »Scrisoarea pierdută« a lui Caragiale nu se descriu moravuri politice imorale?

Și cu toate că teatrul a fost comercializat, el a dat anul acesta un deficit însemnat. Nu pot preciza cifre, pentru că nu mi s'au pus la dispoziție dosarele pe cari le-am cerut.

D. director a făcut o călătorie în străinătate pentru care comitetul i-a acordat o alocație de 2000 de lei, sub cuvântul că studiază progresele tehnice făcute în străinătate. Dsa însă n'a făcut nici un raport, și suma s'a luat în detrimentul societăților. În rezumat sub direcțiunea trecută s'au dat, în ultima stagiune, 16 piese originale și 14 traduceri, și bugetul a dat un excedent simțitor. Acum autorii români au fost persecutați, iar teatrul a dat deficite. Așa fiind lucrurile, se impune ca actualul director să nu mai fie menținut în funcțiune.

D. I. Procopiu spune că interpelarea dlui Filotti a fost mai mult o încercare de obstrucție decât o interpelare (apl.). Reamintește condițiunile în cari a fost, înlocuit fostul director al teatrelor, pentru motive de indisciplină, căci a susținut că ziua în care camera s'a ocupat de teatru a fost o zi pierdută.

Teatrul a încasat anul acesta 201.000 lei, mai mult decât în anul trecut. S'au jucat piese originale ca Apus de soare, Jertfa, Mărul, Ultimul vlăstar, etc. cari au avut succes. E adevărat că s'au jucat și piese străine, dar de valoare. D. Nicolau e într'adevăr un autor de talent, dar trebuie să-și aștepte rândul.

D. Sp. Haret, ministrul instrucției: Voiu fi scurt, fiindcă nu voi răspunde la intrigile de culise și de cafenea aduse de d. Filotti (apl.). Este inexact că d. Davila a fost înlocuit în urma interpelării d-lui Iorga. Atâta timp cât și-a făcut datoria l'am rugat să rămână la locul său, deși am avut încă din Mai 1907 un incident cu d-sa. D. Davila a făcut acte de indisciplină, publicând două interviewuri în cari mă combătea.

Nevoind să retracteze nimic, i-am cerut demisia.

Nu mă voi ocupa de intrigile și cancanurile de cafenea: »L'amour veille« face parte din repertoriul comediei franceze și a fost premiată de Academia franceză. Se poate compara cu »Jozetta«.

În ce privește refuzul sălei artistului Novelli, am aci scrisoarea prin care marele artist italian refuză sala ce i-se oferă.

Teatrul are 25.000 lei excedent, cu toate că s'au făcut cheltuieli excepționale. Atunci despre ce fel de deficit vorbește d. Filotti?

D. Filotti: Nu m'ați înțeles.

D. ministru: După o viață întreagă în mijlocul cifrelor, regret că nu am putut înțelege pe d. Filotti.

E adevărat că d. director a primit 2000 lei pentru a azista la congresul teatral din München, dar teatrul a folosit întreit din această călătorie. Nu tot așa a făcut d. Davila care a încasat zeci de mii de lei pentru plimbări prin străinătate, din cari teatrul n'a folosit nimic. (Apl.)

D. Filotti, în chestie personală cu d. Procopiu, spune că avea dreptul ca reprezentant al minorității, să dea unui ziarist străin părerea sa în chestiile interne și externe.

Incidentul e închis.

Chestia mănăstirii Căldărușani.

S'a luat în discuție proiectul prin care se restituie mănăstirii Căldărușani 200 de hectare, și se face din această mănăstire reședința pe viață a fostului mitropolit Ghenadie.

D. N. Iorga, în discuția generală, spune că prin proiect se satisface ambițiunea fostului mitropolit și se cere camerei să se voteze un proiect rămas dela trecut guvern. E curios că un guvern liberal vine cu un asemenea proiect de lege, când e cunoscută părerea dlui Dim. Sturza în privința fostului mitropolit, care n'a avut o atitudine cucernică în timpul decând s'a retras din scaun. Aa de curând mitropolitul Ghenadie a încercat să-și pună din nou candidatura. În schimbul renunțării, i-s'a făgăduit votarea acestui proiect, care trebuie respins. (apl.)

D. N. Fleva constată că proiectul în discuție a fost viu combătut de unii din actualii membri ai parlamentului, când a fost prezentat de guvernul conservator. Este un act de politicianism, care se face. Care e motivul acestei adoptări a unui proiect conservator? O tranșă cu fostul mitropolit. De fapt sunt contra proiectului, căci dacă e vorba să se dea 200 hectare, să se dea mai bine la țărani dela Căldărușani, decât călugărilor, pentru a nu se reîncepe iar sistemul averilor mănăstirești. Ca să scape de candidatura părintelui Ghenadie guvernul a făcut cu dânsul o tocmeală, o tranșă care e reprobabilă. Declară că va vota contra legii.

D. C. I. Stoicescu face istoricul chestiei Ghenadie și arată că reabilitarea fostului mitropolit s'a făcut numai spre a se liniști țara, dându-i se și o pensie însemnată. Ar trebui să se sfârșească cu asemenea satisfacții ce se dau mitropolitului Ghenadie. Se creiază un precedent primejdios, căci mai sunt mitropoliți demisionați pentru care nu se face nimic. Și răposatul mitropolit Iosif se retrăsese la mănăstire, dar a trăit în smerenie.

Nu e de competența Camerei să numească pe starețul mănăstirii Căldărușani, ci aceea a soborului. Apoi e neadmisibil ca starețul să nu fie sub controlul nimănui. Darul de 200 hectare este o recompensă deghizată a mitropolitului Ghenadie, căci nu călugării au cerut acest pământ. Se deschide o poartă periculoasă, căci și alte mănăstiri vor veni cu asemenea cereri.

D. Sp. Haret, ministrul instrucției spune că mitropolitul Ghenadie este și acuma stareț, ales de sobor, și nu camera îl numește. Deci, în această privință nu e nimeni neregulat.

Nu voi intra în istoricul chestiei Ghenadie. Un lucru trebuie să se știe: atât guvernul cât și parlamentul trebuie să elimineze din viața publică tot ce este iritant. D. Iorga n'a studiat chestia cum a studiat o guvernul.

Locul de 200 hectare nu se dă părintelui Ghenadie ci mănăstirii. Acest loc face parte din vatra mănăstirii Căldărușani, și i-se restituie. Vă rog să votați proiectul prin care se închide pentru totdeauna o chestie interesantă și se face și un act de dreptate. (Apl.)

Proiectul se ia în considerare. Articolele se votează nemodificate.

Se pune la vot legea în total, cu bile. Rezultatul votului:

Votanți 63.

Bile albe pentru 34.

Bile negre contra 29.

Votul e nul.

Din România.

A doua ședință a societății geografice. Aseară s'a ținut în sala Senatului a doua și ultima ședință publică din anul acesta a societății geografice.

Ședința s'a deschis la ora 8 și jumătate, sub președinția d. general Manu, care a scuzat pe A. S. R. principele Ferdinand, că n'a putut veni ca de obicei, din pricina unor afaceri importante.

D. general Manu a dat cuvântul d. căpitan M. Ionescu, care a vorbit despre »Formarea deltei Dunărei«. D. căpitan Ionescu a făcut studii speciale asupra acestei delte. D-sa și-a bazat expu-

nerea pe constatările făcute de geografii de seamă din trecut și cei de azi, precum și pe propriile sale observații.

Din comparația acestor constatări, d-sa a relevat, între altele, că, de unde acum câteva veacuri întinderea deltei avea numai 60 kilometri, azi are 120.

Conferențiarul a terminat pomenind pe marele geograf francez, Ernest Dejean, care împreună cu M. Sa Regele, a făcut în 1867, importante studii asupra deltei Dunărei.

D. căpitan M. Ionescu a fost călduros felicitat pentru interesanta d-sale conferință.

S'a dat apoi cuvântul d. inginer C. I. Vidic, oficiar superior la poșta, care a vorbit despre cablurile telegrafice submarine și cablul Constanța-Constantinople. D. Vidic a arătat importanța cablurilor din punctele de vedere economic, politic și strategic, dând exemple vădite asupra importanței cablurilor în toate aceste manifestări. A făcut apoi istoricul primelor încercări și istoricul așezămintelor primelor cabluri existente și rezultatele îmbucurătoare pe cari le-au dat.

Vorbind de telegrafia fără fir, a afirmat că ea nu e nici decum o concurență a cablurilor telegrafice întrucât mai totdeauna aceste cabluri prezintă mai multă siguranță în transmiterea știrilor. În sfârșit d. inginer Vidic a insistat asupra cablului nostru submarin Constanța-Constantinopol, înăugat în vara anului 1905 și care prezintă o deosebită importanță nu numai pentru noi, dar chiar pentru întreaga mișcare economică din Europa.

La sfârșit, d. Vidic a făcut numeroase proiectii electrice arătând toate cablurile mai de seamă de pe glob, precum și modurile de întreținere.

Conferința a fost mult aplaudată iar conferențiarul a fost felicitat de membrii societății geografice.

Ședința s'a ridicat la orele 10 și jumătate.

Parlamentare. Ieri s'a distribuit la Senat proiectul de lege, votat de adunarea deputaților, prin care statul este autorizat a bate o nouă emisiune de monede de argint de 2 lei, 1 leu și 50 bani, pentru valoarea de 32.000.000 lei, și anume: 12.500.000 lei monede de 2 lei, 14.000.000 lei monede de 1 leu și 5.500.000 lei monede de 50 bani.

Tot prin acel proiect guvernul este autorizat a detrage din circulație monede similare în valoare de 28.280.000 lei.

Alegerile din dieceza Caransebeșului.

Epilog.

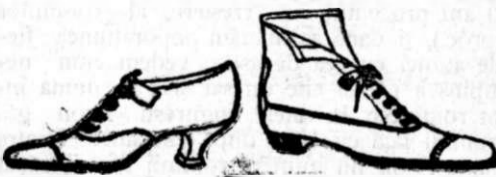
Știrile ce primim încă dela alegerile sinodale de Caransebeș desăvârșesc icoana de corupțiune și decădere pe care ne-o prezintă o parte a diecezei Caransebeșului. De remarcat e cazul dela Sasca unde la știrile de violență de ieri adaugăm azi știrea unei mișelii cu adevărat burdiste. Neizbutind burdăștii să nimicească procesul verbal al alegerii pe care comisarul consistorului îl salvă de teroare, pretorul Oraviței îl confiscă sub cuvânt că este falsificat, trimițându-l procurorului la Biserica-albă.

Este un caz de violare brutală și ilegală a constituției bisericii noastre, căci numai autoritățile bisericești au dreptul de a lua astfel de măsuri, autoritățile statului neavând nici un drept de a examina procesele verbale. Consistorul va trebui să-și apere cu

Szimonidesz și Raduch

pantofar

Kolozsvár, Vesselényi Miklós utca 4.

Iși recomandă on. public din loc și provincie, marfa lor de prima calitate, care se bucură de bună reputație. Fac **ghete** pentru picioare departe **ghete moderne de copii, bărbați și dame din cel mai bun material și cu prețuri moderate.**

• Pentru comanda din provincie rugăm să ni-se trimită de model o ghiață veche.

toată hotărîrea dreptul spre a nu admite stabilirea acestui primejdios caz de precedentă.

Rătăciria Vraniului.

Correspondentul nostru ne scrie: Fruntaşa comună Vrani, cea mai independentă materialiceşte, care mergea în fruntea comunelor la toate luptele noastre naţionale, — acum la alegerea de deputaţi sinodali s'a abătut dela calea dreaptă şi demnă de până acum. Candidaţii naţionali n'au întrunit în Vrani decât vre-o 7 voturi, celelalte le au întrunit toate vestitul pretor Korkan şi notarul Albu. Candidaţii naţionali au fost dr. Novacu deputatul şi dr. Iuliu Tămăşel f.u al Vraniului, un vrednic şi bun român, cu avere şi cu cultură superioară. Fraţii lui l'au lăsat la o parte, unindu-se cu duşmanii cauzelor noastre.

Asemenea trist s'a purtat comuna Vraniuţ, comună foarte bună în trecut, cu oameni bine situaţi; acum la alegerea deputaţilor sinodali, candidaţii naţionali n'au întrunit decât 4 voturi, celelalte toate pentru Korkan şi Albu.

De lam nici nu mai pomenească, lamul e pierdut mai demult pentru noi.

Semn: triste. Când auzi, cum preoţii, cari până acum erau intransigenţi şi buni conducători, acum îşi dau în coate cu Korkan promiţându-i sprijinul şi exprimându-şi regrete pentru ţinuta lor naţională de până acum, te cuprinde o jale sufletească şi te miri cum D-zeu îi rabdă la altarul Sau.

Epilog la scandalul din Sasca.

Referitor la scrutinul din Sasca-montană vă mai comunic — ne scrie corespondentul nostru — ca curiositate, că burdiiştii — tot ei! — au făcut arătare criminală contra presidiului pentru falsificare de protocoale (?) şi la recercarea grabnică a vestitului Korkan, protopretorul Iamului, *pretorul din Oraviţa a confiscat protocoalele dela comisar, d. Lipovan, şi le-a trimis la procuratura din Biserica-Albă*. Procedura aceasta arată pe burdişti în toată mizerabilitatea lor. Nu se sfiesc de cele mai provocatoare mijloace pentruca să ne poată sparge biserică noastră naţională şi să o înghenunchie guvernului.

Ce a făcut Regman?

Despre isprăvile celui mai neofit »purificător« N. Regman profesor (!) în Caransebeş »Drapelul« scrie următoarele:

Acest hiperzelos »purificător« a eşit Simbătă noaptea spre Duminecă la Unip şi Uliuc, (comune aparţinătoare cercului Jebel) şi fără jenă a conclucrat la falsificarea protocoalelor electorale. Graţie acestei falsificări, precum şi imprejurarii că bărbaţii de încredere dela Soşdea şi Sacoşul-turcesc au fost oprii de a veni cu protocoalele la scrutin (conţinind peste 200 de voturi pentru lista noastră) a reuşit profesorul Regman cu învăţătorul Petru Bulgea din Blajova »deputaţi sinodali«. Negreşit se va protesta alegerea aceasta, dar credem că nu este destul atât. Oare superiorii lui Regman nu-i văd isprăvile demoralizatoare?!

Tot pe panta aceasta a lunecat părintele Sudreşan din Coştei, care iarăşi cu un asemenea protocol a reuşit să-l scoată la Coşava deputat pe Titu Dragonescu. Se va protesta şi această alegere.

La Teregova, unde aproape în toate comunele am avut majoritate a »dires« norocul părintele din Verendin, pare-mi-se frate de-al Ioneştilor, tot cu asemenea mijloace detestabile.

N'avem încă tabloul fidel al celor întimplale înaintea noastră, dar şi din afita vedem cu ce mijloace păcătoase au lucrat ceice cu ajutorul administraţiei politice voiesc să ne facă rinduială în biserică.

Deşi n'au reuşit să pună mîna pe majoritatea sinodală, trebuie să punem totul în mişcare ca să scăpăm constituţia bisericească de asemenea atentate.

Alegerea din Reşiţa-montană.

Ni se scrie: Terminându-se alegerile sinodale, viu a vă da unele informaţiuni, spre publicare în preţuitul ziar »Tribuna«.

La alegerea deputatului din cler, ţinută în Reşiţa-montană au votat contra noastră, păr. Bălan din Reşiţa-montană, Belcea din Cuptoare, vestitul capelan Simu din Cărnecia (Isop), Popoviciu din Goruia şi Bistreanu din Jurjova. Acest din urmă nu s'a ruşinat a vota cu sine însuşi. Pe lângă toate sforţările burdiştilor, am învins cu dl Dr. P. Barbu. Se zice că păr. Bistreanu şi-a fă-

cut de cap cu ocasiunea alegerilor mireneşti, îndemnând poporul a vota cu protopretorele Cimponeriu, dându-i 53 voturi. Moda de a vota cineva cu sine însuşi, nu e nouă. Alegerea ultimă de episcop ne-a dat şi şcoala (învăţăture) asta. Deosebirea este însă că acolo s'a făcut votarea secret, iar aici pe faţă.

Pacea.

Representanţii puterilor au înmănat azi în Belgrad ministrului de externe *Milovanovits*, nota comună a puterilor, care mulţameşte Austro-Ungaria. Consiliul de miniştrii sârb a hotărât să îplinească dorinţa puterilor şi despre aceasta au şi avizat deja pe ambasadorul sârb din Viena. Măine, guvernul va aduce afacerea înaintea Scupcinei, despre acărei hotărâre va fi imediat avizat ambasadorul din Viena, ca să remită răspunsul.

Intervenţia puterilor.

Predarea notei.

Belgrad, 30 Martie.

(Biroul telegrafic unguresc).

Azi la 10 înainte de prânz reprezentanţii puterilor Germania, Franţa şi Rusia cărora li-s'a alăturat şi ambasadorul Turciei s'au întrunit la ambasada engleză unde au ţinut o consfătuire. La 11 ambasadorii au plecat la ministerul de externe unde *amaasaborul englez*, inconjurat de reprezentanţii puterilor i-au înmănat ministrului de externe *Milovanovits* un *aide memoire* în chestia răspunsului ce Serbia trebuie să-l dea Austro-Ungariei. După douăzeci minute ambasadorii Germaniei, Franţei şi Italiei au părăsit palatul. Ambasadorul englez şi rus au mai stat jumătate oră la *Milovanovits*. Mai în urmă a ieşit ambasadorul rus. În faţa palatului s'a adunat mai multă lume, care a păstrat o atitudine de indiferenţă faţă de ambasadori.

Consiliu ministerial.

Belgrad, 30 Martie.

Imediat după plecarea ambasadorilor s'a întrunit consiliul de ministrii iar seara s'a ţinut un *consiliu de coroană* sub preşedinţia regelui. Se ia ca sigur că guvernul va împlini dorinţa puterilor. *Azi s'a început concedierea rezerviştilor*. Populaţiunea şi opinia publică se arată foarte indiferentă faţă de noua fază în care a intrat conflictul. Ziarele spun că baronul Aehrenthal a raportat o învingere, adăogă însă, că *înfrîngerea este mai mare a Rusiei decât a Serbiei*. Serbia nu este definitiv bătută pentrucă *afacerea anxietăţii nu poate fi considerată ca definitiv tranşată*.

Rezoluţiunea consiliului de miniştrii.

Belgrad, 30 Martie.

Consiliul de ministrii, ţinut azi după amiază, a hotărât să îplinească toate condiţiunile precizate de reprezentanţii marilor puteri. Rezoluţiunea aceasta s'a adus telegrafic la cunoştinţa ambasadorului sârb din Viena. Guvernul va raporta în şedinţa de mâine a scupcinei despre demersul puterilor. Ambasadorul din Viena va remite cabinetului austro-ungar declaraţiunea impusă guvernului sârb din partea puterilor.

Evenimentele din Belgrad.

Soarta dinastiei.

Belgrad, 30 Martie.

Impotriva desminţirilor oficiale se ia ca sigur că *guvernul tratează cu regele Petru asupra retragerii dinastiei Karagheorghievici*.

Ziarele scriu, că acum nici vorbă nu mai poate fi, ca Serbia să câştige un drum la mare şi d'aceea reîmprospătează ideea *unei uniuni personale între Bulgaria şi Serbia* subt domnia regelui Ferdinand.

Propaganda pansârbească.

Belgrad, 30 Martie.

Liga apărării naţionale s'a desfiinţat. O deputaţiune exmisă din sânul ligei a prezentat principelui Gheorghe omagii pentru entuziasmul ce-a dovedit întru apărarea cauzei naţionale. Liga a rechiemat pe şefii bandelor dela malurile Drinei. După cum se svoneşte liga se va constitui în partid politic şi va continua să strângă bani pentru alimentarea propagandei pansârbeşti. Propaganda sprijinită de Anglia, se va întinde asupra provinciilor anexate. Preşedintele ligii va candida la cele mai apropiate alegeri cu programul noului partid.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 31 Martie n. 1909

Pornografia ungurească.

În vremea din urmă literatura pornografică ungurească a luat proporţii extraordinare. Cultivatorii ei, jidanii, au izbutit să corupă tot bunul simţ şi pudoarea publicului unguresc. Prin cafenele şi localuri publice vezi cum cele două reviste ungureşti pornografice sunt căutate de toţi vizitatorii unguri şi devorate cu lăcomie. Vezi adesea familii întregi, bărbaţi, femei şi copii trecându-şi unul altuia produsele murdare şi otrăvitoare ale spiritului semit şi semitizat din Ungaria şi arătându-şi reciproc cu desfătate ilustraţiile lascive. Copiii de şcoală îşi cheluiesc cei din urmă creştari pentru aceste publicaţii corupătoare. Lucrul acesta cuprinde o primejdie şi pentru noi români, căci este dureros că atâţia dintre noi au fost siliţi să facă şcoală ungurească şi îşi alimentează şi astăzi sufletul cu lectura literaturii şi presei ungureşti jidovine. Liceele ungureşti dintre noi sunt pline de români cari vor fi atinşi de duhul pestilenţial al acestei literaturi murdare. Cea mai bună pază, cel mai bun mijloc profilactic va fi lectura literaturii româneşti care mai ales în vremea din urmă a luat un avânt extraordinar. Puneţi în mâinile copiilor voştri cărţi româneşti, reviste şi ziare bune româneşti. Ele înalţă, curăţă, educă şi naţionalizează în acelaş timp.

Toate acestea ne vin în minte cu prilejul condamnării unui »ziarist« ungar Herczeg Géza, probabil percionat, care a fost acuzat pentru atentat la pudoarea publică. Tribunalul din Budapesta l-a judecat în şedinţă secretă şi l-a condamnat la 800 de cor. amendă.

Se pare ca şi în opinia publ că ungurească înspăimântată de ravagiile acestei literaturi s'a pornit un curent de reacţiune. Să nu fie însă prea târziu...

— Nou membru fondator la Reuniunea femeilor române din Arad. P. C. Sa vicarul Orăzii-mari *Vasile Mangra* a trimis doamnei vice-prezidentă a Reuniunii femeilor române din Arad *Letiţia Oncu*, suma de 100 cor. înscriindu-se de membru fondator al Reuniunii P. C. Sa îşi însoţeşte darul cu următoarele şire:

Oradea-mare, la 14/27 Martie, 1909.

Prea stimată Doamnă! Nu-mi pot ascunde slăbiciunea. Am lacrimat de bucurie cetind şi văzind cum Reuniunea femeilor române din Arad şi provincie, care se întemeiease cu scop de a aduna mijloace pentru întemeierea şi susţinerea unei şcoale româneşti de fete în Arad, subt egida conzistorului de acolo, după 20 de ani de letargie, să nu zic dispariţie, e chemată la viaţă noău prin iniţiativa D-Ţale, care, pentru înaintarea unei instituţii culturale, trăgînd vâl peste trecut

Economie.

ri depresiuni de prețuri la bursa de cereale.

Budapesta, 30 Martie.

De două zile încoaci prețurile cerealelor bursă au suferit așa de mari căderi, în-au pricinuit o adevărată derută. Pacea politică — a pricinuit războiul la bursă. Iul de April în două zile a căzut la preț 2 coroane. Acele mari angajamente, cari încheiat sub impresia veștilor de răz-, când prețurile se urcau zilnic, azi în-mnă pierderi însemnate și împrejurarea cei interesați grăbesc acum să scape de ste angajamente cu orice preț, chiar cu rderi, cauzează panica. Scade nu numai furile grâului pe hârtie ci și a grâului a, aceasta și din motivul că prospectele altei viitoare sunt foarte încântătoare. it dar cereale destule. Grâul gata a no-cu 20—25 fil. secara cu 20, ovásul cu fil. mai ieftin, fără cântare însă. Grâul April a căzut cu 20—25 fil. în preț.

cereri mari pentru lemn de construcție. urma catastrofei dela Messina se observă o e cerere de lemne de lucru din Ungaria; zil-trec prin Predeal între 60—80 vagoane de nduri, cari se îndreptează spre Constanța. Vân- le sunt prețuite cam la 45.000 mc. Cu de- iderea navigațiunii pe Dunăre, transporturi în- mate vor fi trimise prin Ghimeș-Palanca, la ila și Galați. Tot în Sicilia se mai expediază ni cantități de lemne din Bosnia, Herțegovina Tirol. Aceasta face ca, cererile pentru lemne brad și mai ales ușoare să fie foarte numă- se, găsind achizitori pentru orice cantități.

Plata de cereale din Aradul-nou.

30 Martie.

Au sosit frumoasele zile de primăvară, cu soarele dătător de viață. Sămănăturile renasc și dau nă- de de-o frumoasă recoltă. Negoțul de grâu din pri- a veștilor liniștitoare cu privire la război, e slab.

S'au vândut azi:

grâu 500 mm.	13. —
cucuruz 400 mm.	6-80—
săcară	9-60—
ovás	8-25—
orz	7-8—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 klg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 30 Martie 1909.

Grâu pe Aprilie 1909	25.62—25.64
Săcară pe Aprilie	18.30—18.32
Cucuruz pe Maiu	14.56—14.58
Ovás pe Aprilie	17.10—17.20

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa	26 K. 55—26 K. 85 fil.
Din comitatul Albei	26 > 15—26 > 50 >
De Pesta	26 > 20—26 > 55 >
Bánátenesc	26 > 50—26 > 80 >
De Bacica	26 > 30—26 > 70 >
Săcară	19 > 70—19 > 90 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	17 > —17 > 20 >
> calitatea a II.	16 > 50—16 > 80 >
Ovás	I. 17 > 55—18 > — >
>	II. 17 > 25—17 > 55 >
Cucuruz	14 > 05—14 > 25 >

BIBLIOGRAFII.

A apărut și se află de vânzare la librăria »Tri- buna« următoarele:

1. *Ne chiamă pământul*, poezii de Oct. Goga. prețul 2 cor. plus 10 fil.

Nr. 12 din biblioteca naționalistă sub titlul »Cuza-Vodă și dușmanii săi a doua zi după de- tronare de N. Iorga. Prețul unui exemplar 26 de bani.

A apărut și se află de vânzare la librăria »Tri- bunei« următoarele:

1. »Ne chiamă pământul«, poezii de O. Goga, 2.— cor. plus 10 fil.
2. »Fericirea se cucerește«, de Vasile Pop, cor. 1-50 plus 10 fil.
3. »Departa de lume«, nuvele de Constanța Hodoș. cor. 1-50 plus 10 fil.
4. »O primăvară«, poezii de Nathalia Iosif- Negru, cor. 1— plus 10 fil.
5. »Valea albă«, roman istoric 1476 de G. Be- cescu Silvan cor. 1-50 plus 10 fil.
6. Poezii de A. Vlăhuță, cor. 2— plus 10 fil.
7. *Arta în România*, studii critice de Al. Tzi- gara-Samurcaș, cor. 4—, plus 30 fil.
8. Muzeul Neamului Românesc, de Al. Tzigara- Samurcaș, cor. 1-50 plus 10 fil. Revista »Viața Românească« nr. 2, cor. 2 plus 10 fileri.

A apărut și se află de vânzare la librăria »Tribunei«:

„Impresii de teatru din Ardeal“ de Zaharie Birsan.

Recomandăm cu căldură acest fru- mos și interesant volum, în care se afirmă cu o nouă putere talentul simpaticului nostru artist.

Prețul 2 coroane.

Plus 20 fileri porto.

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar Gheorghe Nichin.

80.000 pruni bosneaci altoiți

pentru presădire, de specia cu fructe mai mari și deosebit de frumoase, de culoare neagră, care au fost premiate cu prima diplomă a guvernului țării din Sarajevo, la expoziția din Viena, Budapesta și la expo- ziția universală din Paris cu medalia de argint.

Se află spre vânzare la

Sava T. Kojdici, Brčka (Bosnia)
din pepiniera proprie.

In atențiunea fabricanților și a economilor!

Skafszky Adolf

Fermă de mașini și montarea lor.

BUDAPESTA, VIII Tömö utca nr. 23.

Se angajază să monteze tot felul de mașinării, pentru ferestrele și mașini cu aburi precum și n fabrici de spirt și de că- rămidă, apaducte, pompe compresare, **montarea tipografiilor** tot asemenea transmisiuni și conducte de ploaie. — Primesc reparaturi și transportae de mașini.

Alexandru Văleanu

magazin de mănuși, de bandaje și de pantofărie ortopedică. Sighetul-Maramurășului.

Piața principală (F6ter).

Beșici de gumă americane, beșici de pește — franțuzești. — Prezervative femeiești, Cio- rapi de gumă, suspenzoare, bandaje, mănuși, bandaje „Diana“, — irigatoare. — Execut după co- mandă medicală, g h e te orthope- dice pentru pi- cioare ori-cât de bolnave și dure- — roase. —

CZECK R.

SIBIIU — NAGYSZEBEN
Grosser Ring 19.

Atelier fotografic

— de primul rang —
aranjat după recerintele
cele mai moderne.

Inmăriri după orice
— icoană veche. —

PETRY ÁRPÁD

orologier și mehanic

Oradea-mare — NagyVárad, Rákoczi ut 3.

Recomandă a- telierul său bo- gat de oro- loage, instru- mente optice și de fotogra- fiat; ține în magazin cele mai bune oro- loage, oche- lari, ochiane, termometre, baro- metre, gradator medical pentru căldură și ferbințală, gradator

— pentru spirt și aier, — precum și tot felul de articlii pentru fotografiat și primește repararea tuturor lucrărilor ce se țin de bransa aceasta cu prețuri ieftine pe l. garanță.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11'—
» » box » »	K 11'—
» » șevro pt dame cu bumbi . . .	K 10'50
» » » » » cu șirete	K 9'50
Jumătăți de șevro pentru dame . .	K 8'—
Ghete tari de muncitori dela	K 6'80
Ghete de copii dela	K 3'—

Material de I-a clasă.

Opawski József
prima fabrică de trăsură de copil
în Ungaria de sud.
TIMIȘOARA. — Jozsefváros.
Bonnáz-u. nr. 15.
Tine în deposit
trăsură de copii
fabricațiune proprie, dela cele mai
simple până la cele mai împo-
dobite cu prețuri favorabile.
Tot așa primește tot felul de
reparaturi în bransa aceasta.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI**pe moșii și case de închiriat din Arad**

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4^{1/4}, 4^{1/2}, 4^{3/4}
și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interes corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipăm spe-
sele de intabulare, convertim datoriile de interes mări.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiupe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichiș, Gyula, Ciaba.**ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)**

(Lângă filiala Poștei.)

Primește pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili
și demni de încredere.

KATZKY ANTAL
atelier mehanic de mașini de cusut
și biciclete
Temesvár, Belváros
Lonovics-u. 6 sz. (Intra-
rea prin partea str. Jenő főherceg).

Se angajază să repare și să procure *mașini de cusut, mașini
de împletit ciorapi, biciclete motoare, automobile, gra-
mofoane și mașini de scris, precum sonerii electrice și repa-
rarea telegrafelor de casă* și introducerea lor.
Tine în deposit *mașini de cusut vechi și
biciclete*, tot așa *gramofoane* și părți sepa-
rate de mașini de cusut și biciclete.
Mare asortiment în plăci românești pentru gra-
mofoane cu diametru de 25 cm., 4 cor. 50 fil.
Preț curent gratuit și porto franco.

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjate
cu putere electrică.**GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA** măestrul de monumente
și pietri de cimitir
Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.Din pietri de mormânt magazina se află în
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszében, Déva și Bánpatak.

Magazin de artiele pentru biserici și preoți. Aduc la cunoștința p. st. public, că în prăvălia mea a sosit
noutățile de primăvară, precum:Ștofe nouă englezești colorate pentru costumuri, poplin,
greinadin, batisturi brodate, zefire, cretoane, albituri fe-
meiești gata, pânză de ață și de bumbac, șifon, covoare,
perdele, fețe de pat și de masă, cordoane, umbrele de
modă, batiste, și mulți alți artiele cari nu se pot înșira. Posta-
vuri și stoffe de reverenzi sosite acum, brăuri preoțești
de colorile roșu, vânăt, negru. Mare asortiment de ștofe pen-
tru prapori și ornate bisericeste.

— — Toate acestea se pot cumpăra în — —

Prăvălia de modă a lui

George Iancovici**Arad, strada Forray Nr. 2/a.****Firmă românească.**

TIPOGRAFIA GEORGE NICHIN. — ARAD 1909.